

គណៈកម្មាធិការដើម្បីការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ នៅកម្ពុជា

Committee for Free and Fair Elections in Cambodia

ខុមហ្វ្រែល COMFREL

ថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១

សេចក្តីប្រកាសព័ត៌មាន

ស្តីពី

លទ្ធផលសិក្ខាសាលាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោតឃុំពោធិ៍ ស្រុកត្បែងមានជ័យ ខេត្តព្រះវិហារ

ដោយមានការគាំទ្រពី គណៈកម្មាធិការខុមហ្វ្រែល សហការជាមួយនិងសមាគមន៍អាដហុក សមាគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចក្រុម សហគមន៍ព្រះពុទ្ធសាសនាដើម្បីការអភិវឌ្ឍ(BFD) បានរៀបចំសិក្ខាសាលាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោតមួយ ស្តីពី ការកំណត់តម្រូវការជាអាទិភាពក្នុងឃុំ សង្កាត់ដាច់ស្រយាល ដែលធ្វើឡើងនៅឃុំពោធិ៍ ស្រុកត្បែងមានជ័យ ខេត្តព្រះវិហារ កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១។ មានអ្នកមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតប្រមាណ ៦០ នាក់ (៤២% ជាស្រ្តី មាន៤៣% ជាជនជាតិភាគតិចក្រុម) ពីគ្រប់ភូមិក្នុងឃុំ ដែលរួមមាន តំណាងសហគមន៍ តំណាងគណបក្សនយោបាយប្រចាំឃុំ សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ អាជ្ញាធរភូមិ អង្គការមូលដ្ឋាន និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងឃុំបានចូលរួមពិភាក្សានៅក្នុងសិក្ខាសាលានេះ។

ប្រជាពលរដ្ឋដែលចូលរួមសិក្ខាសាលាស្ទើរតែ ១០០% បានបោះឆ្នោតគាំទ្រតម្រូវការអាទិភាពទាំង៥ នៅក្នុងឃុំ ដែលស្នើឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំបច្ចុប្បន្នយកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយ និង/ឬ គណបក្សនយោបាយទទួលយកដើម្បីដាក់បញ្ចូលទៅក្នុង កម្មវិធីនយោបាយរបស់ខ្លួនក្នុងការបោះឆ្នោតឃុំ-សង្កាត់ខាងមុខ។

តម្រូវការអាទិភាព ទាំង ៥ ក្នុងឃុំពោធិ៍ ស្រុកត្បែងមានជ័យ ខេត្តព្រះវិហារ

១. ការស្នើសុំសាងសង់ផ្លូវ និងដាក់លូ

- សុំផ្លូវថ្មីក្រាលក្រសក្រហមចំនួនពីរខ្សែ គឺខ្សែទី១ ប្រវែង៣០០០ម៉ែត្រ ទទឹង៨ម៉ែត្រ និងមានដាក់លូចំនួន៣កន្លែង ដោយក្នុងមួយកន្លែងប្រើលូចំនួន៦កង់ ចាប់ពីភូមិស្រឡៅទូង ដល់ព្រៃកែង។ ខ្សែទី២ ប្រវែង១០០០ម៉ែត្រ ទទឹង៨ម៉ែត្រ និងមានដាក់លូចំនួន២កន្លែង ក្នុងមួយកន្លែងប្រើលូចំនួន៦កង់ ចាប់ពីភូមិពោធិ៍ខៀន ដល់ព្រៃកែង សូមចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។
- សុំជួសជុលផ្លូវចាស់លើខ្ពង់ទំនប់ជាប់សាលាបឋមសិក្សាពោធិ៍ ស្ថិតក្នុងភូមិស្រឡៅទូង មានប្រវែង២០០ម៉ែត្រ ទទឹង៥ម៉ែត្រ សូមចាប់ផ្តើមឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣។

២. ការស្នើសុំសាងសង់សាលារៀន និងគ្រូបង្រៀន

- សុំសាងសង់សាលាបឋមសិក្សាថ្មីចំនួន១ខ្នង មាន៤បន្ទប់ ធ្វើអំពីថ្មប្រក់ក្បឿង ស្ថិតក្នុងភូមិពោធិ៍ខៀន និងភូមិអូរកក់ និងសុំគ្រូបង្រៀនបឋមសិក្សាចំនួន៤នាក់ កម្រិតបឋមសិក្សាពីថ្នាក់ទី១ដល់ថ្នាក់ទី៥។ សូមចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០១២បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។
- សុំបណ្តុលវ័យមួយខ្នង ប្រវែង៩ម៉ែត្រ ទទឹង៨ម៉ែត្រ ធ្វើអំពីថ្មប្រក់ក្បឿង ស្ថិតក្នុងភូមិពោធិ៍ សូមចាប់ផ្តើមសាងសង់នៅឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។

ទស្សនៈវិស័យ ដើម្បីឱ្យការបោះឆ្នោតមានគុណភាព ដែលប្រកបដោយលទ្ធផលៈប្រជាធិបតេយ្យ។
Vision : A democratic society that democratization in particular democratic elections are promoted and qualified to bring benefits to people.

៣. ការស្នើសុំអណ្តូងទឹក បង្គន់អនាម័យ និងស្ពានស្រះ

- សុំសាងសង់អណ្តូងស្តាប់ចំនួន១៦អណ្តូង ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិចំនួន៤ ក្នុងនោះមានភូមិស្រឡៅទ្វង៤អណ្តូង ភូមិអូរកក៤អណ្តូង ភូមិអណ្តូងពោធិ៍៤អណ្តូង ភូមិពោធិ៍ខៀន៤អណ្តូង។ សូមចាប់ផ្តើមសាងសង់នៅឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។
- សុំសាងសង់បង្គន់អនាម័យ២៤បង្គន់ សម្រាប់៤ភូមិ ក្នុងនោះមានភូមិអណ្តូងពោធិ៍ ៦បង្គន់ ភូមិពោធិ៍ខៀន៦បង្គន់ ភូមិស្រឡៅទ្វង៦បង្គន់ និងភូមិអូរកក៦បង្គន់។ សូមចាប់ផ្តើមសាងសង់ពីឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។
- ស្ពានស្រះទឹកចាស់ក្នុងវត្តពោធិ៍ត្បែងមានជ័យ ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិពោធិ៍ មានប្រវែង២៥ម៉ែត្រ ទទឹង២៥ម៉ែត្រ ជម្រៅ៥ម៉ែត្រ។ សូមចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។
- ស្ពានស្រះទឹកចាស់ចំនួន៣កន្លែង ដែលមានប្រវែងដូចៗគ្នាគឺ ប្រវែង២៥ម៉ែត្រ ទទឹង២៥ម៉ែត្រ ជម្រៅ៥ម៉ែត្រ ស្ថិតនៅភូមិពោធិ៍ខៀន ភូមិស្រឡៅទ្វង ភូមិអូរកក។ (មូលហេតុដោយសារខ្វះទឹកប្រើប្រាស់) សូមចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣។

៤. ការស្នើសុំបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីច្បាប់ភូមិបាល ច្បាប់ការជួញដូរស្រ្តី និងកុមារ ចំនួន៨វគ្គ នៅក្នុងភូមិចំនួន៤ ភូមិពោធិ៍ចំនួន២វគ្គ ភូមិពោធិ៍ខៀនចំនួន២វគ្គ ភូមិស្រឡៅទ្វងចំនួន២វគ្គ និងភូមិអូរកកចំនួន២វគ្គ។

- សុំឲ្យមានការបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីច្បាប់ភូមិបាល ច្បាប់ការជួញដូរស្រ្តី និងកុមារ ចំនួន៨វគ្គ នៅក្នុងភូមិចំនួន៤ ភូមិពោធិ៍ចំនួន២វគ្គ ភូមិពោធិ៍ខៀនចំនួន២វគ្គ ភូមិស្រឡៅទ្វងចំនួន២វគ្គ និងភូមិអូរកកចំនួន២វគ្គ។ សូមចាប់ផ្តើមពីឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣។
- សុំឲ្យមានការបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីផ្នែកកសិកម្ម ចំនួន៤វគ្គ នៅក្នុងភូមិចំនួន៤ ភូមិពោធិ៍ចំនួន១វគ្គ ភូមិពោធិ៍ខៀន ចំនួន១វគ្គ ភូមិស្រឡៅទ្វងចំនួន១វគ្គ និងភូមិអូរកកចំនួន១វគ្គ។ សូមចាប់ផ្តើមនៅដើមឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ២០១២ ។
- ស្នើសុំគ្រាប់ពូជស្រូវមានទិន្នផលខ្ពស់ ចំនួន១០០០គីឡូក្រាម (ស្មើ១តោន) សម្រាប់ភូមិចំនួន៤ ភូមិពោធិ៍ចំនួន ២៥០គីឡូក្រាម ភូមិពោធិ៍ខៀនចំនួន២៥០គីឡូក្រាម ភូមិស្រឡៅទ្វងចំនួន២៥០គីឡូក្រាម និងភូមិអូរកកចំនួន ២៥០គីឡូក្រាម ។ សូមចាប់ផ្តើមនៅដើមឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ២០១២ ។
- សុំឲ្យមានការបើកវគ្គផ្សព្វផ្សាយស្តីពីបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ចំនួន៨វគ្គ ក្នុងភូមិចំនួន៤ គឺនៅក្នុងភូមិពោធិ៍ចំនួន ២វគ្គ ភូមិពោធិ៍ខៀនចំនួន២វគ្គ ភូមិស្រឡៅទ្វងចំនួន២វគ្គ និងភូមិអូរកកចំនួន២វគ្គ។ សូមចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅឆ្នាំ២០១៣ ។
- សុំឲ្យមានការបើកវគ្គផ្សព្វផ្សាយស្តីពីច្បាប់ព្រៃឈើចំនួន៤វគ្គ ក្នុងភូមិចំនួន៤ គឺមាននៅភូមិពោធិ៍ចំនួន១វគ្គ ភូមិ ពោធិ៍ខៀនចំនួន១វគ្គ ភូមិស្រឡៅទ្វងចំនួន១វគ្គ និងភូមិអូរកកចំនួន១វគ្គ។ សូមចាប់ផ្តើមនៅដើមឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់ នៅចុងឆ្នាំ២០១២ ។

៥. ការស្នើសុំបង្កើតសហគមន៍នេសាទ

- ប្រជាពលរដ្ឋចំនួន៤ភូមិ មានភូមិពោធិ៍ ភូមិពោធិ៍ខៀន ភូមិស្រឡៅទ្វង និងភូមិអូរកក ដែលស្ថិតនៅក្នុងឃុំពោធិ៍ ស្រុកត្បែងមានជ័យ ខេត្តព្រះវិហារ ស្នើសុំបង្កើតសហគមន៍នេសាទដើម្បីការពារចំពោះការនេសាទខុសច្បាប់នៅ ក្នុងភូមិឃុំពោធិ៍។ សូមចាប់ផ្តើមនៅដើមឆ្នាំ២០១២ បញ្ចប់នៅចុងឆ្នាំ២០១២ ។

មុនពេលបញ្ចប់សិក្ខាសាលាមានកម្មវិធីប្រគល់របាយការណ៍ពីតម្រូវការអាទិភាពដល់អ្នកដឹកនាំគណបក្ស នយោបាយប្រចាំឃុំ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ។

លោក **វិម នោ** មកពីគណបក្សប្រជាជន ជាមេឃុំបានមានប្រសាសន៍ថា « តម្រូវការអាទិទាំង៥នេះ ជាចាំបាច់របស់ប្រជាពលរដ្ឋដែលបានលើកឡើងហើយលោកបានប្តេជ្ញាចិត្តបំពេញនូវចំណុចខ្លះ ខាតរបស់បងប្អូន ហើយនិងខិតខំរកម្ចាស់ជំនួយដើម្បីជួយបំពេញបន្ថែមទៀត» ។

លោក **ម៉ាត អឿន** មកពីគណបក្សសមរង្ស៊ីជាជំទប់ទីមួយ បានមានប្រសាសន៍ថា « តម្រូវការអាទិភាពទាំង៥នេះជាតម្រូវការចាំបាច់របស់បងប្អូនទាំង៤ភូមិ ហើយឃុំក៏បានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍរបស់ឃុំដែរ។ សិក្ខាសាលាថ្ងៃនេះមានសារៈសំខាន់ហើយលោកក៏មានការពេញចិត្តយ៉ាងខ្លាំង »។

លោក **សែម ខៀន** មកពីគណបក្សហ្វ្រូនស៊ិនប៉ិចជាជំទប់ទីពីរ «គាត់មានចិត្តសប្បាយរីករាយ យ៉ាងខ្លាំងទៅលើតម្រូវអាទិភាពទាំង៥នេះ ដែលខុមហ្វ្រែលបានរៀបចំសិក្ខាសាលាសម្លេងម្ចាស់ឆ្នោតក្នុងឃុំពោធិ៍យើងនេះ ហើយឃុំក៏បានចូលរួមធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍រៀងរាល់ឆ្នាំ»។

សិក្ខាសាលានេះមានគោលបំណងឲ្យម្ចាស់ឆ្នោតនៅតំបន់ដាច់ស្រយាលទទួលបាន៖

- ១. ការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិតួនាទី និងកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់ឆ្នោតក្នុងការស្វែងយល់ពីតម្រូវការអាទិភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍នូវមូលដ្ឋាន។
- ២. ផ្តល់ឱកាសឱ្យម្ចាស់ឆ្នោតចូលរួម ជជែកពិភាក្សា ដើម្បីកំណត់តម្រូវការអាទិភាពក្នុងឃុំ-សង្កាត់របស់ខ្លួន។
- ៣. តម្រូវការអាទិភាពក្នុងឃុំ-សង្កាត់ ដាច់ស្រយាលនឹងត្រូវបានចងក្រងជារាយការណ៍ដែលអាចឱ្យសិក្ខាកាមងាយចងចាំដើម្បីចូលរួមតាមដានជម្រុញការអនុវត្តន៍របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និងការដាក់បញ្ចូលតម្រូវការក្នុងកម្មវិធីនយោបាយរបស់គណបក្សសម្រាប់ការបោះឆ្នោតឃុំ-សង្កាត់ឆ្នាំ២០១២។

សិក្ខាសាលានេះក៏បានទទួលការឧបត្ថម្ភមូលនិធិពីសហភាពអឺរ៉ុប (EU), OXFAM NOVIB, NPA និង Forum Syd

១សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទំនាក់ទំនង៖

១-លោក ប្លង បៀត (មន្ត្រីផ្នែកបណ្តាញ និងវេទិកា)

ទូរស័ព្ទលេខ ៖ ០១២ ៤៧១ ៣២៦

២-កញ្ញា ភោត ស្រីពេជ្រ (ជំនួយការផ្នែកបណ្តាញ និងវេទិកា)

ទូរស័ព្ទលេខ ៖ ០៨៩ ៨១ ៨១ ៧៦

បេសកកម្ម ៖ បេសកកម្មរបស់ខុមហ្វ្រែល គឺជួយបង្កើតបរិយាកាសគួរជាទីពេញចិត្ត និងមានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ ទី១/ដើម្បីឱ្យមានដំណើរការបោះឆ្នោតដោយសេរី និងយុត្តិធម៌តាមរយៈការបញ្ចុះបញ្ចូល តស៊ូមតិ ដើម្បីទទួលបាននូវក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សមរម្យ, ការអប់រំដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកបោះឆ្នោត អំពីសិទ្ធិ និងសកម្មភាពចូលរួមសង្កេតការណ៍របស់ពួកគេ ដែលអាចរារាំងនូវភាពមិនប្រក្រតី ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចមានការវាយតម្លៃលើដំណើរការ បោះឆ្នោតមួយដែលមិនលំអៀង និងមិនប្រកាន់បក្សពួក ទី២/ ដើម្បីឱ្យមានអត្ថន័យនៃដំណាក់កាលក្រោយពេលបោះឆ្នោត តាមរយៈការអប់រំ និងវេទិកាសាធារណៈក្នុងគោលបំណងជំរុញលើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋឱ្យចូលរួមក្នុងកិច្ចការនយោបាយ និងការធ្វើសេចក្តីសំរេចនានា ការតស៊ូមតិ/បញ្ចុះបញ្ចូលដើម្បីឱ្យមានការកែទម្រង់ដំណើរការបោះឆ្នោតដែលបង្កើននូវគណនេយ្យភាព (ការទទួលខុសត្រូវ) របស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត ព្រមទាំងផ្តល់នូវរបាយការណ៍អង្កេតយ៉ាងទូលំទូលាយ និងឆាប់រហ័ស ដើម្បីអាចឱ្យមានការវាយតម្លៃមួយដែលមិនលំអៀង និងប្រកាន់បក្សពួកទៅលើការបំពេញកម្មវិធីនយោបាយ និងដំណើរការអនុវត្តន៍ការងាររបស់មន្ត្រីជាប់ឆ្នោត។

¹ No 058